

Izhaja
vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure
popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiilo koroških Slovencev

Velja

za Jugoslavijo . . . K 6.—
» ostalo inozemstvo . . » 9.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 16 h.

Za oglašila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravnistvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvu lista „Mir“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnehranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 26. novembra 1918.

Št. 47/1

Koroški Slovenci! Pogum in ponos! Neodvisna svobodna država „Jugoslavija“ je zaveznica antante, in ta Vas štiti in varuje. Nemci in Mažari so premagani. Le zmagovallec stavi pogoje, ne pa premaganec. Tega se zavedajte vedno.

Dr. Korošec o Jugoslaviji.

„Il Secolo“ z dne 15. novembra t. l. ima sledečo notico: „Temps“ poroča, da je nemogoče podati vseh Koroševih izjav pri zadnjih pogajanjih v Ženevi, ki so se vršila med odposlanci Jugoslovanskega Narodnega Vjeća, predsednikom srbskega ministrskega sveta in med zastopniki srbske opozicije.

Dr. Korošec označuje nspeh teh pogajanj takole:

„Razglasilo se je, da od zdaj naprej jugoslovansko ozemlje in srbsko kraljestvo tvorita nedeljivo enoto. Vendarle pa iz praktičnih vzrokov sedanja srbska vlada nadalje upravlja ozemlje srbskega kraljestva, med tem ko izvršuje Narodno vjeće v Zagrebu vlado nad jugoslovanskimi kraji. Če se je sklenilo, da se ustanovi skupna vlada, ki bo upravljala skupne zadeve, to je zunanjo politiko, narodno obrambo, mornarico, vojaštvo in trgovino, bo ta trajala samo tako dolgo, dokler zbor, izvoljen na podlagi splošne, tajne, enake in direktne volilne pravice, ne odloči o ustavi nove države. Narodno vjeće v Zagrebu prosi zavezniške vlade, da ga priznajo za pravičnega zastopnika Jugoslovancov stare habsburške monarhije in razentega priznajo Jugoslovane za zavezniški narod.“

80 odstotkov Tržičanov proti Italiji.

Silno hitro je tržaško prebivalstvo, tudi italijansko, moralo uvideti, kaj ima pričakovati od Italije. Pritožbe prihajajo od vseh strani; plače so malenkostne; mestnim uslužbencem plačujejo po 3 K na dan. S tem hočejo prebivalstvo prisiliti, da se izseli ter tu naseliti regnikole. Vse višje uradniške službe imajo že regnikoli. Cenzura je silno stroga, še hujša ko avstrijska. V „Edinosti“ je bila pobejena celo notica, da „Goriška Straža“ ni mogla iziti, ker so zahtevali, naj izhaja v laškem jeziku.

Slovenski listi ne prihajajo v Trst, pač pa dohajajo nemški iz Gradca in Dunaja. Vsled opisanih gospodarskih razmer danes Italija nima v Trstu pričakovati niti 20 odstotkov glasov, če pride do plebiscita.

Vojaštvo v Trst ne prenehoma dohaja. Trst utrjujejo. — V novi tržaški luki pa je 50.000 do 60.000 italijanskih vojnih ujetnikov, ki umirajo gladi in mraza. Dnevno jih umrje veliko število. Ker jih zebe, kurijo kar sredi skladišč — tako nastajajo veliki požari. Le po malem jih pošiljajo domov, ker se boje boljše vizma.

Protest proti italijanski okupaciji slovenskega ozemlja.

Posvetovanje Vseslovenske Ljudske Stranke.

Danes dopoldne se je zbralo na posvet v Unionovih prostorih pomnoženo načelstvo Vseslovenske Ljudske Stranke. Zastopniki so došli iz vseh delov Slovenije. Zastopana je Koroška, Šta-

jerska, Goriška, Trst in ostali deli Primorske ter Notranjske po mnogih delegatih. Enako so zastopani vsi okraji Kranjske.

Prof. Remec je poročal o eksekutivi stranke. Izvolila se je eksekutiva, ki bo odslej vodila nujne posle stranke.

O drugi točki je poročal urednik Kremžar ter predlagal naslednjo resolucijo, ki je bila ob splošnem pritrdjevanju sprejeta:

Zastopniki slovenskega ljudstva, organizirane v Vseslovenski Ljudski Stranki, zbrani iz vseh delov Slovenije, na svojem posvetovanju v Ljubljani dne 21. novembra 1918, izjavljajo:

1. Neomajna volja in zahteva slovenskega dela troimenega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov je, da se združijo v mejah svobodne Jugoslavije vsi deli slovenskega naroda, ki prebivajo na jugoslovanskem ozemlju kompaktno in nepretrgano. Zato pripadaj državi SHS mesto Trst s svojo trgovsko luko in mesto Gorica, ki ležita na slovenskem teritoriju ter sta nerazdružno zvezana z narodno in gospodarsko usodo celega slovenskega naroda.

2. Zato najslovesneje ugovarjamo, da je Italija — prekoračivši celó demarkacijsko črto, določeno v premirju med entento in bivšo Avstro-Ogrsko, ki pa je nikakor ne moremo priznati, ker krši suverenost naše države SHS — dala s svojimi četami vsestransko zasesti te in druge najvažnejše dele slovenskega ozemlja, kjer s terorizmom in nasiljem preiskava na naše prebivalstvo, uvaja čisto italijansko upravo, kakor da bi to bile že čisto italijanske province, izdaja postave in izreka sodbe v imenu italijanskega kralja, internira slovensko moško prebivalstvo ter tako izmozgano prebivalstvo žene v obup. V imenu človečanstva protestiramo proti nasilju, ki se tu godi našim krvnim bratom.

3. Protestiramo najodločneje proti nasilju, ki ga izvršuje na Koroškem uzurpatorska koroška nemška vlada ter reklamiramo za Jugoslavijo vse še sedaj slovenske dele koroške in štajerske dežele ter Prekmurja in vse one dele teh dežel, ki so bili umetno in s silo potujčeni.

4. Sklicujoč se na načela pravičnosti, ki naj poslej vladajo med narodi, in ki so po Wilsonu zmagovito prodrli po celem svetu, pozivljamo Narodno vjeće v Zagrebu, da nemudoma stori pri državah antante — s katero se Jugoslavija smatra za zavezniško državo — vse korake, da nasilje po naših deželah preneha ter da naše ozemlje zasedejo mešane antantne čete brez Italijanov do končne ureditve na mirovni konferenci. To veljaj za slovensko ozemlje na Primorskem, Goriškem, Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju.

Razvila pa se je o tem prevažnem predmetu daljša in temeljita debata, kjer so pred vsem govorili zastopniki obmejnih Slovencev.

Iz Jugoslavije.

Italijani se umaknejo z Reke.

Reka, 19. novembra. Srbi in Lahi so se bili domenili tako, da se Srbi umaknejo v Kraljevo in Bakar, Lahi pa ne zasedejo Reke. Srbi so se umaknili, Lahi pa so Reko vseeno zasedli. Zdaj se vrše dogovori in upajo, da se bodo Italijani iz Reke umaknili.

Srbi na Ogrskem.

Osek, 18. novembra. Srbske čete so zasedle včeraj mesto Sombor, Mokač, Barč ter v Banatu Pančevo, Veršec in Temešvar. Srbski štab se nahaja v Dardi.

Gorica v italijanskih rokah.

Kakor se iz Gorice poroča, je pretečeni četrtek poveljnik italijanskih čet sporočil pokrajinskemu odboru Narodnega sveta v Gorici, da je odbor razpuščen kakor tudi je razpuščena s strani

goriških Italijanov postavljena narodna vlada, kateri je načeloval dr. Pettarin. Izjavil je, da ne pripozna nobene inicijative pokrajinskemu odboru, hoče samo, da bi se ga informiralo o dogodkih med ljudstvom. Pokrajinski odbor, ki je posloval na glavarstvu, je moral sneti slovensko zastavo, da kar je ukazal poveljnik izobesiti italijansko. Vsa uprava je tako čisto v italijanskih rokah. Na gradu plapola samo italijanska zastava.

Doma in na tujem.

Slovani zapuščajo Dunaj.

Z Dunaja se brzojavno poroča: Nemškoavstrijska vlada bo te dni predložila zakonski načrt proti begu davkoplačevalcev z Dunaja. Ta zakon je naperjen zlasti proti izseljevanju Čehov in Jugoslovancov, ki se trumoma vračajo v svoje države.

Nemčija izroča svoje ladje antanti.

Kiel, 18. novembra. (K. u.) Linijskim ladjam in križarkam, ki so tekom včerajšnjega dneva odplule v Severno morje, so danes dopoldne sledile flotilje podmornikov. Vozile so skozi kanal. Linijske ladje in križarke naj bodo v torek popoldne v zalivu Firth of Forth ob vzhodni škotski obali, kjer jih preiščejo in jim izroče povelje, v katero pristanišče naj odplujejo.

Nobeno olajšanje premirja z Nemčijo.

V Berolinu je objavila nemška premirna komisija:

Vse vesti, ki se razširjajo tačas v časopisju, da so antantne velesile obljubile olajšanje premirnih pogojev, ne odgovarjajo istini. Temveč se mora povdarjati, da noče antanta nič vedeti o kakšni naklonjenosti, dasi se jo je od nemške strani opetovano opozorilo na nedostatnosti v praktični izpolnitvi teških premirnih pogojev.

Glede nemških vojaških zalog, zlasti glede živil na levem renskem bregu, določilo se je, da se živila porabijo v prvi vrsti za umikajoče se čete. Vsak vojak dobi, kolikor more nesti s sabo, to je prehrano za več dni. Sicer pa se naj vojaške zaloge z vsemi silami do stavljenega termina stran spravijo. Na levem renskem bregu se bojijo celi krogi, da bodo antantna armada poveljstva vse moške prebivalce, ki pridejo kot vojaki v poštev, odvedli kot vojne ujetnike ali kot vojne delavce v Belgijo ali v severno Francijo. Ta bojazen nikakor ni opravičena, ker določa 6. odstavek premirne pogodbe, da se ne sme odvesti nikogar iz izpraznjenega ozemlja. Istotako se ne sme poškodovati imetje nohenega prebivalca. (Seveda velja ta odstavek v prvi vrsti napram Nemcem.)

Nemci prosjačijo.

Kritičen položaj na Dunaju.

Dunaj, 18. nov. (Kor. ur.) Državni svetnik za javna dela, inž. Zerdik, je vladam Zedinjenih držav, Anglije in Francije poslal brzojavko, v kateri izjava, da je preskrba alpskih dežel, vstevši Nižje Avstrijsko, zlasti pa Dunaja, v izredno kritičnem stanju, ker je češkoslovaška država odredila, da se mora ustaviti prevoz nemškega premoga iz Gornje Šlezije in rjavega premoga iz severozapadne Češke kakor tudi dovoz premoga za plin in koks iz ostrovskega in karvinskega okrožja. Premoga za ogrevanje stanovanj sploh ni več. Zaloge premoga za kuho jedi in zaloga drv zadostujejo komaj za nekaj tednov. Mlinom

in pekarnam bo treba že v nekaj dneh ustaviti obratovanje. Zalog za železniški promet ni. Plinarne in elektrarne na Dunaju morejo obratovati k večjemu še 2—3 tedne, ako se uveljavijo globokosežni ukrepi. V drugih mestih plinarne že mirujejo. Če se na Dunaju ustavi obratovanje plinarn in elektrarn, to ne bo imelo za posledico samo izpad vsakršne razsvetljave, marveč tudi prenehanje obratovanja stotisočerihih aprovizacijskih in obrtnih naprav, vsled česar bi bilo na stotisoče delavcev brez zaslužka in bi moralo postopati, prebivalstvo pa bi bilo izročeno bedi in lakoti. Obupni položaj prebivalstva bi privedel do tega, da bi prekucniški elementi v državi dobili oblast. Nemško-avstrijski državni svet iskreno in nujno prosi, naj bi vlade vplivale na Narodni Vyor češko-slovaške države v tem smislu, da se dovoli izvoz ostrovskega premoga in na razpolago dajo potrebna prevozila in da se dovoli prevoz premoga. Posebna važnost se polaga na dobavo ostrovskega premoga, ker so dunajske plinarne tako urejene, da ne morejo rabiti drugega premoga, in pa, ker je pri ostrovskega premogovnikih nakupčenega mnogo premoga za plin, tako da bi ga bilo takoj mogoče dobiti potrebno množino. Najnujnejša mesečna potreba znaša 25.000 vagonov ostrovskega premoga za plinarne in železnice ter 8000 vagonov koksa za železniške popravilnice. Nujno potrebno je nadalje, da se dovoli prevoz 75.000 vagonov rjavega in črnega premoga za kuho in kurjavo, aprovizacijske naprave, elektrarne in najpotrebnejšo industrijo.

Kako hitro se je pač pozabilo: „Aushalten, durchhalten, Maul halten!“

Hujskanje koroških nemškonacijonalcev zoper Jugoslavijo.

Koroški Nemci se tudi po tej svetovni vojni niso prav nič spremenili. Še vedno se jim zdi, da imajo vso tisto oblast in tisti vpliv, katerega so imeli pred vojno, ko jih je varovala cela avstrijska vlada in ko so se še s ponosom opirali na mogočno Nemčijo. Da je v tem času bila Nemčija tako hudo premagana, kakor je redkokdaj kak narod v zgodovini, so prespali. Ti ljudje tudi ne vedo, ali pa so tako neumni, da to ne razumejo, da je sedaj v Nemčiji velikanska zmešnjava, tako, da Nemčija dolgo časa ne bo imela nobene moči, pač pa grozno velike skrbi. Zato je tudi smešno, če se te deželice, ki se sedaj imenujejo nemška Avstrija, tolažijo s tem, da pridejo v nemško državo. Je še vprašanje, če jih v nemški državi hočejo, in drugo vprašanje je, če vsi prebivalci te nemške Avstrije želijo k nemški državi, ker se nekaterim vendar nekoliko sanja, da bo to za nemško Avstrijo jako slabo. Pa tudi sicer je bodočnost nemške Avstrije prav na trilih nogah. Nemški Vorarlberg se ponuja Švici, toda Švicarji niso kar nič navdušeni za tak prirastek. Tirolci hočejo imeti zopet posebno državo itd., vse polno zmešnjav. Nemška Avstrija je pasivna, to se pravi, da se s svojimi pridelki ne more sama vzdrževati. V zameno bo imela le nekaj industrijskih pridelkov, toda kam jih naj izvaža? Češka in poljska država imate sami dovolj industrije. Tudi Mažari so si v vojski s pomočjo Nemcev, ki so mirno brusili mažarski nož proti sebi, napravili novo industrijo. Nemška država ima industrije dovolj in ravno tako tudi države antante, ki bodo s svojimi industrijskimi pridelki vedno prekašale majhno nemško Avstrijo. V Jugoslaviji pa bomo take izdelke tam kupovali, kjer nam bo prav, toraj v prvi vrsti od prijateljev!

Namesto, da bi toraj koroški Nemci gledali rajši v svoje lastno ogledalo in se praskali za svojimi kosmatimi nūsi ter skušali malo delati s svojimi možgani, kar pač prej nikdar niso skušali, zijajo v našo Jugoslovansko državo in jo kolnejo same zavisti. Ta zavist jim je vzela še tisto trohico pameti, ki je prej, če tudi z mahom pokrita, čepela v kaki nemški glavi.

Ker dobro vedo, da bo Jugoslavija velika in močna država, ki bo segala od koroških gora do bližine Carigrada (Konstantinopla), skušajo po svojih lističih prepričati svoje bralce, da bodo Italijani vzeli najmanj polovico naše države. To pa zato, ker so nemškoavstrijski generali sklenili z Italijo tako premirje, da smejo Italijani zasesti do mirovnih pogajanj precej slovenskega ozemlja. To je bila seveda neka posebna prijaznost teh nemških generalov, da so mogli sami sebe rešiti, in res se Italijani obnašajo na tem ozemlju kakor gospodarji. Toda kdo ne pozna Italijanov! Podobni so popolnoma našim nemškim sosedom. Korajžni, kadar ni sovražnika, vpijejo in bi z jezikom zavzeli najraje kar celo Evropo. Toda ta narod je odvisen popolnoma od antante, ki jih je rešilo, da niso bili popolnoma strti. Antanta jih

mora tudi sedaj še podpirati in postane Italija odvisna od tega, kar antanta hoče, ki jih pa sedaj posebno radi njihovega nasilstva še bolj kontrolira.

Če kdo po raznih velikih in posebno tudi po inozemskih listih bere, kako slavijo Francozi, Amerikanci in Angleži Srbijo in srbske vojake in kako Srbiji in Jugoslaviji pred celim svetom zagotavljajo največjo moč in bodočnost, od Italije pa sploh nič ne govoré, je razumljivo, kdo da bo imel na jugu prvo besedo. Vrh tega bi bile seveda želje sedanjih posameznih italijanskih komandantov jako na poti državi Čehoslovakov in drugim državam. Kakor je gotovo, da so Čehoslovaki ravno tako zavezniki antante in tej ravno tako priljubljeni kakor Srbi, tako gotovo je tudi, da želje tistih italijanskih oficirjev, ki se še sedaj klatijo po slovenskem ozemlju, ne morejo imeti na mirovnem kongresu nobenega pomena, ker se italijanska vlada sploh ne bo upala spraviti jih na dnevni red.

Toda naši Nemci vsega tega ne vedo, nič jih ne skrbi lastna mizerija, sili so že v upanje, da bodo Italijani kaj dosegli in to svoje veselje razgrinjajo vsak dan po svojih lističih.

Ob enem pa hočejo na drugi strani še vedno dokazovati, da Celovec in celovski okraj ne sme pripadati Jugoslaviji, trdeč, da je Celovec nemški. Tudi v tem oziru se nič niso priučili. Očividno ne vedo, da zgubi Nemčija bogato deželo Alzacijo in Lotrinško, dasiravno je bila ta sedaj nemška več kot 40 let. Na tak način zgubijo tudi druge države prikončnem obračunu razne dele, ki so si jih s silo ali s potujčevanjem pridobile. Tudi Nemci so celi celovski okraj in velik del še bolj severno ležečih krajev samo s tem napravili posilnemške, da so jih s silo potujčevali in germanizirali. Nemške šole, nemški uradi, nemška deželna vlada, nemški deželni odbor, Südmarcha in Schulverein so deloma z najhujšim nasiljem, deloma pa z denarjem že več kot 50 let delali na to, da postanejo ti kraji nemški. (V nemških krajih Südmarcha sploh ni imela delokroga!) V Celovcu je mnogo več rojenih Slovencev, ki so na Slovenskem doma, kakor pa onih Nemcev, ki bi bili čisto nemške krvi, posebno, ako izvzamemo uradnike, ki so danes tukaj, jutri tam. Tudi v Št. Vidu se je še pred kratko dobo slovensko pridigovalo. Prav pristni slovenski kmetje so še v okraju Mostiča in Brež, torej daleč gori nad Št. Vidom.

Nemci so nam torej s silo vzeli vse te kraje in nam bodo morali po naročilu predsednika Wilsona te kraje zopet vrniti. Njih vpitje čisto nič ne bo pomagalo, ker se antanta na to, kar pišejo celovski lističi po svojih počenih trobentah, čisto nič ne bo zmenila.

„Kärntner Tagblatt“ pa je začel v zadnjem času navijati bolj mile strune. Ta listič pretaka navidezno gorke solze, da nam Italijani še ne dajo miru. Zato pa pravi, da je boljše, če se z Nemci poravnamo in če damo Nemcem vse, kar želijo. Te pridige in krokodilove solze nas prav tako malo ganejo, kakor lajanje drugih listov. Bodisi temu tako ali tako, spominjajmo se izreka: „Pustite pse da lajajo, to kaže le, da jahamo!“ Onim Nemcem pa, ki v Celovcu in na deželi počasi vendar le začnejo spoznavati, da to lajanje nikomur ne koristi, Nemcem pa le škoduje, priporočamo, da se kmalu otresejo vodstva sedanjih političnih krivih prerokov, da ne bodo trpel škode tudi pametnejši del Nemcev.

Francoski parlament slavi Srbijo in Srbe.

Dne 4. novembra je imela francoska zbornica sejo, pri kateri je prišlo do velikih manifestacij za Srbijo. Predsednik zbornice Deschanel je imel govor, v katerem je naglašal med drugim: Vsa Francija je danes v duhu s Srbi. Zdelo se je, da Srbija še ni dovolj trpela v preteklih stoletjih. Ona je branila Evropo pred azijskimi trumami, ki so jo tlačile štiri stoletja. Toda tisti, ki jih je Srbija spasila od barbarskega navala, so jo hoteli uničiti, mesto da jo nagradijo. Vzrok tej vojni je bil atentat, naperjen proti Srbiji. Srbijo je zadel prvi udarec. Mi smo ponosni, da smo tri leta srbskega izgnanstva verno stali na strani srbskih junakov. Oni niso zdvajali niti trenutek, niti trenutek niso popustili: niti s slavo ovenčani kralj Peter, ki se je leta 1870. boril za nas proti Nemcem in čigar delo ostane v spominu celih pokolenj, kakor pesniška dela prošlih časov, niti prestolonaslednik Aleksander, ki je vreden svoje armade, niti sama srbska armada, ki je dostojna velike svoje prošlosti. Prošlo leto, ko se je zdelo, da nas zapušča vojna sreča, je rekel srbski prestolonaslednik našemu ministru: „Ako bi bilo

potrebno, ostavili bi tudi Balkan. S preostanki srbske vojske se bom ukrcal in odplovel v Francijo.“ Sedaj je Francoska zmagala in Srbija je osvobodjena. Po mučeništvu je došel triumf. Ustvarjen je veliki jugoslovanski sen, kakor tudi čehoslovaški in romanski. Francija radostno pozdravlja Srbe, njihovo nesmrtno slavo in njihovo novo življenje. — Nato je govoril še minister zunanjih del Pichon. V svojem govoru je izvajal med drugim: Francoska vlada skupno s predsedstvom zbornice pozdravlja vstajenje slavne Srbije! Franchet d'Esperey je označil vlogo, ki jo je imela Srbija v vojni, tako-le: „Srbska vojska je sodelovala v vseh bitkah, marširala je brez prestanka, vedno v ozkem stiku s sovražnikom, in ga je neprestano držala za vrat, dasi ji je često nedostajalo hrane. Vodila jo je edina misel, da izvojuje zmago za vsako ceno.“ To priznanje, je nadaljeval Pichon, se dostojno pridružuje priznanju, ki si ga je srbska armada zaslužila tekom dolgih let te vojne, v kateri je sodelovala od vsega začetka. Srbija je brez kolebanja prešla vse izkušnje usode. Sedaj zmagovalka, sedaj potlačena vsled premoči, dostojanstvena v porazu, močna in jaka v zmagi. Srbija je s svojim junaštvom in s svojimi žrtvami spasila preostanke svoje vojske, o kateri je sovražnik mislil, da je uničena. S svojim domoljubjem je obnovila svojo armado in ustvarila iz nje znova silen faktor. Tako je stala Srbija na naši strani, pripravljena na poslednji naval, v katerem je v šestih tednih zopet osvojila vse, kar je prej izgubila v štirih letih. Srbski narod je bil prva žrtev te vojne, a Srbija je tudi prva, ki dobiva nazaj vso svojo zemljo. Približuje se trenutek popolne pravičnosti. Srbija si je izvojevala in tudi zaslužila to pravičnost s svojo vernostjo in zvestobo! — Vsa zbornica je stajala poslušala govora predsednika Deschanela in ministra Pichona ter z navdušenim ploskanjem odobraval njiju izvajanja.

Jugoslavijo pozdravljajo sedaj tudi — Bolgari.

Iz Sofije pošiljajo slovanska društva Ljubljani bratske pozdrave, češ, „bela Ljubljana je lahko ponosna na pridobljeno neodvisnost, in zamore, obračajoč ponosni pogled na bodočnost prav tako svobodnih sosednjih slovanskih zemelj, delati za procvit slovenskega naroda, za zblizanje in vzajemnost vseh slovanskih plemen — za vzore, katerih glavna predbojevnica je bila v zadnjih časih Slovenija.“ — Torej tudi v Bolgariji se začneja zbuhati čut slovanstva in vzajemnosti, kar tudi mi z veseljem pozdravljamo. Kakor nas je doslej tudi Bolgare motil in tlačil njemu sovražni duh germanstva, ki so ga razplodile nemške dinastije.

Podravlje. Zaupniki, katere so izvolili prebivalci severno Drave ležečih občin beljaškega okraja, zbrani v četrtek dne 21. novembra v Podravljah ob priliki ustanevnega zbora okrajnega „Narodnega sveta“, izražamo iz dna duše prekipajoča čustva veselja in hvaležnosti nad rešitvijo iz dvanajststoletnega suženjstva. Prisegamo Narodnemu vjeću v Zagrebu in Narodni vladi v Ljubljani kot svojim prizanim oblastem ter jih prosimo zaščite pred nemškim terorizmom, ki si lasti oblast nad popolnoma slovenskim ozemljem. Obenem ogorčeni protestiramo proti italijanskemu nasilstvu, ki ga izvršuje italijanska armada na jugoslovanskih tleh.

Razglasi Narodne vlade.

Prehodna uprava v ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani.

Za ono dobo, dokler konstituenta naroda SHS ne določi ustave države SHS in se ne uveljavi po smislu te ustave definitivni upravni ustroj, je treba poskrbeti za to, kako se naj v tej prehodni dobi vrši uprava v jugoslovanskem ozemlju bivše Avstrije. Uradni list objavlja pravkar naredbo celokupne vlade, ki jo je sporazumno z Narodnim vjećem SHS v Zagrebu dala Narodna vlada SHS v Ljubljani.

Po določenih te naredbe je vsa uprava za Kranjsko, za Goriško, za mesto Trst z okolico in za Štajersko in Koroško, kolikor sta ti deželi del države SHS, osredotočena v Narodni vladi SHS v Ljubljani. Istra je za to prehodno dobo in brez preudca za končno ureditev podrejena posebnemu poverjeništvu Narodne vlade v Zagrebu in sicer v osebi poslanca dr. Matka Laginje. Istotako je Dalmacija podrejena Narodni vladi v Zagrebu.

Narodna vlada SHS v Ljubljani je v vseh vprašanjih, ki so vsem skupinam države SHS

skupna, vezana na navodila Narodnega veča v Zagrebu, sicer pa je Narodna vlada v Ljubljani, oziroma njeni oddelki, za vse njeno ozemlje in za vsa v tem ozemlju se nahajajoča oblastva, urade in javne organe najvišja upravna oblast in službena instanca.

V stvarno kompetenco Narodne vlade in njenih oddelkov spadajo tedaj vsi posli bivših c. kr. ministrstev na Dunaju, kakor tudi vsi posli bivših c. kr. namestništev in c. kr. deželnih vlad, kolikor so se ti posli nanašali na upravno ozemlje Narodne vlade v Ljubljani. Isto velja tudi o poslih deželnih odborov, tako da je dosedanja zloglasna dvotirna uprava avtonomnih in bivših c. kr. oblastev odpravljena.

Občine in okrajna zastopstva ostanejo sicer kakor so v svoji organizaciji in svojem delokrogu, toda v svoji upravi so podrejena okrajnim oblastvom, oziroma Narodni vladi in njenim stvarno pristojnim oddelkom. Posebne likvidacijske komisije, ki se ustanove za likvidacijo uprave deželnih odborov, imajo skrbeti za to, da se posli deželnih odborov in njih naprave, zavodi in premoženje rednim putem izroče Narodni vladi.

Ker so vse kompetence bivših ministrstev in političnih oblastev druge instance združene v Narodni vladi, je le-ta Narodna vlada oziroma njeni oddelki načeloma druga in zadnja instanca v vseh zadevah bivše politične uprave. Isto skrčenje instanc se je po smislu modernih zahtev uveljavilo tudi v šolski in finančni upravi, kolikor gre tu za upravno-pravne zadeve, kakor tudi v dednem postopanju.

Okrajna politična oblastva prve instance ostanejo za sedaj neizpremenjena, samo da so v svojem postopanju podrejena dotičnim oddelkom Narodne vlade, ki pridejo po svoji stvarni kompetenci v poštev. V službenem in administrativnem oziru so pa ta oblastva odvisna od Narodne vlade, oddelek za notranje zadeve, ki sicer upravlja vse zadeve bivšega c. kr. ministrstva notranjih zadev in dalje vse posle bivših deželnih odborov in bivših deželnih političnih oblastev, kolikor ti posli ne spadajo v območje kakkega drugega oddelka. Na isti način imajo le-ti oddelki kompetenco dotičnih ministrstev in odnosno bivših deželnih odborov in bivših deželnih političnih oblastev druge stopnje.

V šolski upravi se ustanovi za celo Slovenijo višji šolski svet, ki sestoji iz predsednika, iz dveh ali treh poročevalcev za upravne in gospodarske šolske zadeve, in štirih ali petih višjih šolskih nadzornikov, iz dveh po knezoškofjskem ordinarijatu v Ljubljani dogovorno z drugimi ordinarijati slovenskega ozemlja odposlanih katoliških duhovnikov, iz dveh od srednješolskega in iz dveh od ljudskošolskega učiteljstva po načelu proporcionalnega oziroma minoritetnega zastopstva voljenih delegatov ter iz zastopnikov starišev, oddelka za zdravstvo in oddelka za socialno oskrbstvo.

V pravosodni upravi se ustanovi za Kranjsko, Štajersko in Koroško višje deželno sodišče; višje deželno sodišče ostane na svojem mestu. V administrativnih zadevah sta obe sodišči podrejeni Narodni vladi SHS v Ljubljani, oddelek za pravosodje. Naredba določa dalje okoliš odvetniške zbornice v Ljubljani in notar-skih zbornic v Celju in Ljubljani.

V okvirju finančne uprave določa naredba izpremenitev finančnega ravnateljstva v Ljubljani v deželno finančno ravnateljstvo, dalje ustanovitev finančnega okrajnega ravnateljstva v Ljubljani, ustanovitev dohodarstvenega višjega sodišča v Ljubljani in sicer pri višjem deželnem sodišču, izpremenitev dosedaj pri okrajnih glavarstvih obstoječih davčnih referatov v samostojno poslujoča davčna okrajna oblastva, ureja pristojnost komisij za pridobitno in dohodnino, določa okoliš finančne prokurature ter odreja, da se vsi državni davki, davščine in pristojbine plačujejo, sprejemajo, zaračunajo od 1. novembra 1918 naprej v prid države SHS.

Za pošto se ustanovi v Ljubljani poštno in brzojavno ravnateljstvo, za državne železnice železniško ravnateljstvo, za proge južne železnice pa obratno vodstvo.

Okoliš trgovske in obrtniške zbornice obsega vse Narodni vladi podrejeno ozemlje. Istotako se obrtno nadzorništvo osredotoči v obrtnem nadzorništvu v Ljubljani.

Naredba ureja dalje rudarstveno upravo, upravo meroskustva ter postopanje v zadevah agrarnih operacij. Posebne točke se nanašajo na orožništvo, na upravno sodstvo in na uradni list. Za upravno sodstvo se ustanovi za vse ozemlje pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani poseben senat, v katerem mora biti vsaj polovica članov usposobljenih za sodno službo.

V končnih določilih se izreka, da ostanejo vsi zakoni in naredbe, kolikor ne nasprotujejo

novim naredbam, do preklica ali spremembe v veljavi in da je izvršitev teh odredb, ki stopijo v veljavo z dnem razglasitve, naročena Narodni vladi SHS v Ljubljani.

Razglas poverjenjstva za kmetijstvo zastran varstva

državnih in zakladnih gozdov.

Vsled dohajajočih pritožb se ponovno razglašajo:

1. Prejšnji državni in zakladni gozdi so prešli v last Narodne vlade SHS v Ljubljani.

2. V upravo teh gozdov se nima nihče vmešavati, ki ni poverjen od podpisanega poverjenjstva.

3. Državni in zakladni gozdi se ne razdele med kmetovalce, kakor je splošno razširjena vest, ampak ostanejo nerazdeljeni v upravi Narodne vlade SHS, ki potrebuje velike dohodke za vladne namene, ki jih bo drugače z davki pokrivati, kateri bodo vsled posledic vojne itak ogromni.

4. Če pride do razlastitve veleposestev, seveda proti odkupu, ostanejo gozdi javna last Narodne države SHS in se torej ne razdele, oziroma se bo k večjemu v slučaju potrebe kmetovalcem odprodal le kakšen del teh gozdov.

5. Vsako neveljavno ali neupravičeno izrabljanje državnih in zakladnih gozdov je tako kakor prej po še vedno veljavnih dosedanjih zakonih in naredbah strogo prepovedano.

5. Vse poklicane oblasti (okrajna glavarstva, županstva, orožniki) se nujno pozovejo, doslej veljavne zakone in naredbe v varstvo imenovanih gozdov izvrševati, prestopke zasledovati in proti krivcem predpisano postopanje uvesti.

Predstojništvo za kmetijstvo.

Poverjenik: Prelat A. Kalan l. r.

Razglas poverjenjstva za kmetijstvo zastran varstva

poljščine in poljedelstva.

Vsi dosednji zakoni, naredbe in razsodbe najvišjega upravnega sodišča prejšnje avstrijske države, oziroma dežel, ostanejo za območje Narodne vlade SHS v veljavi, dokler ta vlada kaj drugega ne ukrene.

V veljavi so zlasti vsi zakoni, ki se tičejo varstva poljščine, čvvalnih organov za deželno kulturo, lovstva in tatinskega lova, povračila škod storjenih po lovu in divjačini, varstva poljedelstva proti škodi po gosenicah, hroščih in drugih škodljivih mrčesih, zatiranja predenice, varstva ptičev itd.

Kmetovalci in vse prebivalstvo se nujno pozove, se ravnati strogo po predpisih, ki so veljavni za varstvo poljščine in poljedelstva.

Vse poklicane oblasti (okrajna glavarstva, županstva, orožniki) se nujno pozovejo, vse veljavne zakone, naredbe in predpise v varstvo poljščine in poljedelstva izvrševati, prestopke zasledovati in proti krivcem predpisano postopanje uvesti.

Predstojništvo za kmetijstvo.

Poverjenik: Prelat A. Kalan l. r.

Razglas poverjenjstva za kmetijstvo zastran varstva

lova na divjačino in ribolova

Vsi dosednji zakoni, naredbe in razsodbe najvišjega upravnega sodišča prejšnje avstrijske države, oziroma dežel, ostanejo v veljavi, dokler Narodna vlada SHS kaj drugega ne ukrene.

Zakupi in pravice do lova na divjačino in do ribolova so veljavni, zato se prebivalstvo nujno svari, v nobenem oziru ne posegati v tozadevne dejansko obstoječe pravice.

Vse poklicane oblasti (okrajna glavarstva, županstva, orožniki) se nujno pozovejo, vse veljavne zakone, naredbe in predpise v varstvo lova na divjačino in ribolova izvrševati, prestopke zasledovati in proti krivcem predpisano postopanje uvesti.

Predstojništvo za kmetijstvo.

Poverjenik: Prelat A. Kalan l. r.

Razglasi poverjenjstva za uk in bogočastje.

Narodna vlada SHS v Ljubljani, poverjenjstvo za uk in bogočastje, je sklenilo, naj se nujno sestavi kataster vsega ljudskega in meščanskega šolstva in učiteljstva v njegovem območju. Delo se poveri strokovnima učiteljskima organizacijama.

Poverjenik: dr. Verstovšek s. r.

Narodna vlada SHS v Ljubljani, poverjenjstvo za uk in bogočastje, je izdalo za prehodno dobo naslednjo naredbo:

1. Ugotavlja se načelo, da bodi izključni učni jezik na vseh ljudskih in meščanskih šolah slovenski. Drugorodnim narodnostim se zagotove ob zadostnem številu šoloobveznih otrok manjšinske šole z državnim jezikom kot obveznim predmetom.

2. Zasebne drugojezične šole s pravico javnosti so dopustne ob izkazanem zadostnem številu šoloobveznih otrok dotične narodnosti.

Poverjenik: dr. Verstovšek s. r.

Narodna vlada SHS v Ljubljani, poverjenjstvo za uk in bogočastje, ustanovi učiteljske tečaje za priučitev srbsko-hrvaškega narečja. Organizacija teh tečajev se poveri gg. prof. dr. Ilešiču, prof. Mazovcu in prof. Lokovšku.

Poverjenik: dr. Verstovšek s. r.

Iz sej Narodne vlade SHS v Ljubljani

z dne 15. listopada 1918. Med drugim:

Narodno veče ne dovoli fm. Borojeviču bivati v Zagrebu.

S Koroškega prihajajo poročila, da nastopajo Nemci proti Slovencem prav tako nasilno kakor v avstrijski eri. Zaprisegajo uradnike v čisto slovenskih krajih za Nemško Avstrijo, jih predstavljajo ali odstavijo, če se ne uklonijo, in ovirajo promet slovenskih krajev na Koroškem z ostalimi deli Jugoslavije. Slovenski kraji so zasedeni po nemškem vojaštvu in po nemških narodnih stražah. Namen takega postopanja je prozoren. Narodna vlada je poslala državnemu uradu za zunanje zadeve na Dunaju brzojavko, v kateri protestira najodločneje proti temu, da bi ostali slovenski del Koroške tudi le začasno pod nemško nadvlado, in zahteva takojšnjo razpustitev nemških narodnih straž in odhod nemškega vojaštva iz slovenskih delov dežele. Enaka brzojavka se je poslala izvršilnemu odboru provizoričnega deželnege zbora v Celovcu. Zaeno se naproša Narodno veče v Zagrebu, da zavaruje z vojniki naše severne meje.

Dne 18. listopada 1918:

Oddelek za javna dela in oddelek za prehrano stopita po deputaciji v osebni stik z Narodnim večem v Zagrebu, da se uredi dobava živil.

Dr. Schwegel se poveri tudi z vrhovnim zastopstvom Narodne vlade pri konferencah o likvidaciji zunanega in vojnega ministrstva na Dunaju. Dodeli se mu dr. Rudolf pl. Andrejka, ki naj izbere po posameznih ministrstvih uradnike jugoslovanske narodnosti, ki se bodo udeleževali skupnih konferenc zastopnikov vseh narodnosti bivše monarhije.

Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju opozarja na nevarnost, da pride med Slovenci in Nemci na Koroškem do nevarnih in nepotrebnih konfliktov in predlaga, da se vrši skupno posvetovanje zastopnikov Narodne vlade in zastopnikov Nemške Avstrije. Tam naj se določi sporazumno uprava Koroške po obeh narodnostih do mirovne konference. Odgovori se brzojavno v tem smislu: Do konflikta med obema narodnostima je prišlo na slovenskem ozemlju po krivdi Nemcev, ki zabranjujejo, da bi uprava tega ozemlja prišla v roke Narodne vlade SHS v Ljubljani. Nemško vojaštvo je zasedlo čisto slovenske kraje. Narodna vlada je pripravljena, udeležiti se skupnih posvetovanj pod pogojem, da Nemci poprej umaknejo svoje vojaštvo in narodne straže iz sklenjenega slovenskega ozemlja.

Italijani so zasedli Idrijo; njihov poveljnik je izjavil, da nameravajo Idrijo združiti trajno z Italijo. Narodno veče se naprosi, da protestira proti temu z vso ostroostjo kakor tudi proti okupaciji slovenskih pokrajin sploh.

Iz ozemlja Narodne vlade SHS v Ljubljani se smejo izvažati samo taki predmeti, za katere izda dotično poverjenjstvo rabi za vzdrževanje prometne

Južna železnica transporta narodne prometne mesečno 500 kubičnih metrov vulkanskega olja, 200 kubičnih metrov cilindrskega olja in 900 kubičnih metrov petroleja. Narodna vlada se obrne na Narodno veče s prošnjo, naj posreduje, da se oskrbijo te potrebščine preko Reke, ker je promet preko Trsta zaprt.

Narodna vlada nastavlja v prehodni dobi vse uradništvo le začasno. Kakor pa se je izvedelo, nastavlja Narodno veče uradnike tudi definitivno. Da se zabrani, da bi bilo uradništvo v ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani v kateremkoli oziru oškodovano, se naprosi Narodno veče za navodila v svrhu enotnega postopanja.

Narodna vlada izda obširno naredbo glede zaposlenja invalidov zlasti v državni službi, ker stoji na stališču, da je treba storiti vse, da se invalidom omogoči preživljanje po lastnem, nji-

hovi invalidnosti primernem delu. Zato se jim da prednost pred vsemi kompetenti pri vseh vrstah službe, ki ga Narodna vlada bodisi sama oddaja, bodisi oddajo nadzira.

Amnestija.

Narodno veče kot nositelj vrhovne oblasti v državi SHS je izvrševanje pravice pomilostitve izdalo to-le naredbo:

V zvezi z odredbo od 30. vinotoka t. l. (točka 17 poverjeništa za pravosodstvo v 2. št. "Uradnega lista"), s katero je bila izdana za vse civilne in vojaške osebe amnestija oziroma abolicijska za zločine veleizdaje, razžaljenja Veličanstva in članov cesarske in kraljeve hiše, motenja javnega miru, nadalje za zločin proti vojni sili države ali s tem storjeni težji zločin, kakor tudi za zločin dezertacije (ubega), odreja Narodno veče še sledeče:

I. Opušča se kazni in ostanek kazni kakor tudi posledice, zvezane z obsodbo, vsem vojaškim osebam, ki so bile do dne 30. oktobra 1918 od vojaških sodišč pravomočno obsojene, in sicer vsled kateregakoli vojaškega zločina ali prestopka, omenjenega v drugem delu vojaškega kazenskega zakonika, v obrambnem zakonu, v zakonu o vojnih dajatvah, v zakonskem členu XXI. 1890 o nepokoravanju vojaški pozivnici in prestopka, označenega v § 589 in 593, kakor tudi vsem civilnim osebam, ki so bile do 30. oktobra 1918 od vojaških sodišč vsled zločina beguncu dane pripomoči (318 v. k. z.) obsojene.

II. Odreja se, da se kazensko postopanje vsled pod točko I. omenjenih kaznivih dejanj, če so bila ta storjena do 30. oktobra 1918, ne sme uvesti in da se mora že uvedeno kazensko postopanje ustaviti.

Z ozirom na to se nalaga vojaškemu sodišču v Ljubljani, da izda takoj potrebne odredbe, da se vse vojaške in civilne osebe, ki se nahajajo v kazenskem ali pa v preiskovalnem zaporu vsled katerega pod točko I. omenjenega delikta, takoj spuste na prosto.

Ljubljana, 15. novembra 1918.

Poverjenik za narodno brambo:
dr. Pogačnik l. r.

Dnevne vesti.

Bog kaznuj Angleže! to je bila stalna želja Nemcev in njih podreptnikov, to je bil pozdrav Nemcev med vojno in sedaj? „Arbeiterwille“ poroča, da je prišlo 18. novembra v Gradec šest angleških avtomobilov Rdečega križa, na katerih so se peljali 3 častniki in 17 mož. Prišlece je — kakor dan prej v Celovcu — obdalo, občudovalo in zijalo takoj občinstvo in slišalo se je: „Ali že prinesejo živila?“ Neka branjevka prevrgla je celo svojo prodajalno mizo, ko je slišala, da so prišli Angleži in kričala: „Se li že dobi pšenične moke?“ Angleški častnik odgovori: „Pride kmalu.“ „Micka, Angleži!“ „Kje?“ „So to vrli fantje!“ „Ti, Kati, ta veliki, kaj bo ta?“ „Polkovnik!“ „Polkovnik?“ (Zaploskne z rokami.) Častniki so se komaj iznebili radevednežev. Gredo peš, polkovnik, kapitan in nadporočnik v dvorec, kjer jih sprejmejo gospodarski komisarji. Tam se še le pojasni namen, zakaj da so v Gradcu — misija Rdečega križa, ki potuje, da pregleda dunajske bolnice. Pri obratku so jih zopet sitni radevedneži obstopili. Zlasti nemške deklice, prave neveste mrtvih junakov, katere prelivajo solze na grobeh vojakov, usiljuje se jim vedno bolj. Ta zapusti začudenega nadporočnika železnega voj. zbora in se rine v ospredje, druga zopet se iztrga iz roke planinskega polka in teče z vojnim krikom: „Angleži!“ k avtomobilom. Vse prosijo za spomin, naj si bo gumba, razglednica ali kar če. Angleško moštvo nastalo se je v Puntigamu, častniki v hotelu „Nadvojvoda Ivan“. Do obednice sledijo jih zveste patrijotične deklice, ki vrišče za kak spomin, in ako jim ne bi bil zavpil hišnik v hotelu veleznogodovinsko „Stojte punce“ (halt ös Menscha), bila bi pač marsikatera izmed njih padla angleškemu častniku v juho (juho pitanih gosk). Marsikatera izmed teh trapov je še včeraj imela zavezan svoj golčav vrat z zapenjačo, na kateri se je svetel napis: „Bog kaznuj Angleže!“ in danes bi z veseljem svoj vrat okrasila v spomin s podplatom angleških gostov. Da, da, nemški značaj!

Lom pri Možici. (Tudi Nemci željno pričakujejo Jugoslavijo.) Slovenska kmetica pripoveduje: Predlanskim sem bila v pliberški davkarji zaradi žganjeku. Gospod F. me ni razumel in morala je tolmačiti gospodična M. 14 dni pozneje sem morala zopet tja in ker se v tem času nisem mogla in tudi ne marala naučiti blažene nemščine, govorila sem zopet, kakor mi je že Bog ukazal pri mojem rojstvu. Pa glej, no čudo! Zdaj pa naenkrat gospodična M.

ni znala več slovenski in gospod F. je tolmačil. Opomnila sem revčka, naj si vendar drugičkrat svoje vloge bolj zapomni, iz srca sem se smejala in odšla. — Ja, ja, Jugoslavija, tudi Nemci te željno pričakujejo, ker jim pač take zadrege in blamaže ne morejo biti ljube! Če pa prideš, ne pozabi vzeti s seboj par tolmačev, ker gotovo F. in M. v pliberški davkarji ne bota tedaj znala več — nemški!

Ukve. Čudno je bilo gledati pretekle tedne naše vojaške čete, ki so se umikale nazaj iz laške dežele, katero so bile ravno pred enim letom zasledle. Strmo smo gledali vesele obraze naših vojakov, ko smo jih popraševali kam gredo in z veseljem so nam povedali: „Mir je, gremo domov.“ To je bil šum in krič, da si ga bomo pomnili, ki je trajal več kot en teden. Noč in dan so drveli težki avtomobili, da se je vse treslo; cele kolone vozov, živina, jezdec in velike trume vojakov. Veliko je imela tudi železnica opraviti. Kot buče so bili natlačeni vojski na železniških vozovih, na strehah, da je bilo groza gledati. In ko je bilo vsega tega konec, smo si mislili: „Mir je, zdaj smo rešeni in se lahko oddahnemo!“ Pa kaj še. To še ni bilo dovolj. 15. t. m. je pa začela laška vojaška banda marširati skoz kanalsko dolino, prav z godbo in z zastavami so korakali skoz našo vas. Nekaj se jih je tudi tukaj nasešlo. Pač strmimo nad tem početjem in ne vemo, kaj vse to pomeni, ali bodo tukaj z nami Lah komandirali ali kaj? Ne želimo si kaj takega. posebno zdaj, ko je tudi za nas poteptane Slovenice prišla že tako dolgo zaželjena Jugoslavija, katere se z veseljem oklepamo. Nismo Italijani, ne Germani in tudi ne bomo. Smo zvesti Jugoslovani, ki ljubimo svoj rod, ki hočemo in moramo priti v svobodno demokratično državo Jugoslavijo.

Šmarjeta pri Telenbergu. (Španska bolezen) je pobrala tudi pri nas par ljudi. Dne 12. t. m. smo pokopali na Željah dobro in blago Genovefo Weisnegger pd. mlado Petrinjo šele v 27. letu starosti. 15. t. m. pa smo spremljali k večnemu počitku skrbno in izvrstno gospodinjstvo Uršulo Voštar, znano daleč okoli pod imenom „telenberška Urša“. Bila je mati visokošolca Ignacija Vošter, ki je kot kadet bil ujet l. 1915 in je zadnjič še pisal iz Harbina 18. marca t. l. Rajna Uršula je bila blaga ženska nad vse dobrih rok in verna, krščanska, slovenska žena. Naj počivajo v miru!

Znanstvo.

Rož — Rožna dolina. V „Časopisu za slov. jezik“ (piše g. vseuč. prof. dr. R. Nachtigall) je na strani 51. zapisano: „Anonov naslednik Arnold (875—883) je zamenjal eno kmetijo na Otoku ob Vrbskem jezeru za drugo v Rožeku (Rase) v Rožni dolini na Koroškem.“ — Rožna dolina je nemčizem novejša doba, podobno kakor Podjunska dolina in Zilska dolina. Zilani ne poznajo Zilske doline, marveč pravijo: na Zili; Podjuncanem je Podjunska dolina znana le iz nemčurških šol — sami pa pravijo: sem iz Podjune. Enako je tudi z Rožani: večinoma ne znajo za Rožno dolino — znan jim je le Rož, Zgornji in Spodnji Rož. Zadnja železniška postaja na Koroškem pred Jeseniškim predorom se imenuje „Področica“; nad predorom je planina in prelaz na Kranjsko, ki mu pravijo „Rožčica“; pri vходу v predor na desni strani je hrib, ki ga imenujejo „Gračenca“, na njem pa razvaline starega grada, ki se je imenoval grad (arx) „Ras“; v župniji Sv. Jakoba je podružnica, v listinah zaznamovana kot „ecclesia St. Petri sub arce Ras“. Vas Št. Jakob domačini vedno imenujejo „Podgrad“, ne Št. Jakob! — Iz Roža = Ras so Nemci naredili Rastal, Rosental — in tudi mi smo capljali za njimi in še capljamo ter opustivši svoj stari Rož govorimo in pišemo: Rožna dolina — Zilska dolina — Podjunska dolina! Ali naj tudi v Jugoslaviji tako ostane? Rožan.

Glasba.

Novi Akordi. (Razpis nagrad za najboljše skladbe.) Z namenom, da začne čimprej zopet z rednim izdajanjem glasbenega lista „Novi Akordi“ in v izpodbudo glasbenega ustvarjanja razpisuje podpisano založništvo „Novih Akordov“ štiri nagrade za najboljše skladbe in sicer:

- 1) za dvoročno klavirsko skladbo v znesku K 700.—,
 - 2) za samospev in klavir 500.—,
 - 3) za moški zbor 400.—,
 - 4) za mešan zbor 400.—.
- Jugoslovanski skladatelji, ki se hočejo udeležiti tekme, naj dološijo svoje dobro čitljive rokopise (z geslom in imenom ter naslovom skladateljevim v zaprtem kuvertu) najkasneje do 1. januarja 1919 uredništvu „Novih Akordov“ (dr. Gojmir Krek) v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 2/I.

Vsak skladatelj lahko tekmuje s poljubnim številom skladb. Tekmovati morejo le izvirne skladbe, ki še niso bile nikjer objavljene. Tudi obdelave so izključene. Sicer je pa skladateljem na prosto dana vsebina, značaj, oblika

in obseg. Vendar naj nobena kompozicija ne prekorači 12 strani v tisku in obliki „Novih Akordov“.

Glede vsake vpslane skladbe si pridruže založništvo, oziroma uredništvo „Novih Akordov“ pravico, da jo objavi v listu proti plačilu običajnega (sedaj izdatno zvišanega) sotrudniškega honorarja. Isto velja tudi o skladbah, ki jim bo posebno, v ta namen sestavljeno razsodišče prisodilo nagrade. Avtorjem teh skladb pristoja razen nagrade še pravica do običajnega sotrudniškega honorarja.

Srbskim vokalnim skladbam je podložiti tekst ne le v cirilici, temveč tudi v latinici. — Pri tem se opozarja, da se je prvotno določen rok, t. j. 1. december 1918, podaljšal do 1. januarja 1919 radi splošno neugodnih razmer.

Založništvo „Novih Akordov“
L. Schwentner, Ljubljana.

Lesnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube nepozabnega moža, oziroma očeta itd.

Kašperja Hribernik

pd. **Opohava v Podkraju**

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo za vse izraze sočutja in za obiske med boleznijo ter za vse izraze sočutja ob smrti, kakor vsem sorodnikom, znanec in prijatelj za udeležbo pri pogrebu. Posebno se zahvalimo prečast. gospodu župniku, ki so se ob odprtem grobu spomnili rajnega očeta ter je bil spomin tako pretresljiv, da ni bilo suhega očesa, kar je bilo navzočih.

Podkraj pri Prevaljah, 3. novembra 1918.

Veronika Hribernik

žena.

Janez in Boštjan Hribernik

sinova.

Antonija Hribernik

Marija Zorman roj. Hribernik

hčeri.

Rokodelec

(samec) želi **kupiti** ali **vzeti v najem** (tudi na deželi)

ključavničarsko delavnico ali kovačnico.

Ponudbe sprejme upravništvo lista „Mir“ št. 48 (znamka za odgovor).

Pri preselitvah ali premestitvah naj se naznani poleg novega naslova tudi stari naslov ter številka, ki je tiskana v zgornjem kotu naslovne pasice (nad imenom).

Dva hlapca h konjem

(tudi starejša) se takoj sprejmeta na graščino Vernberg pri Beljaku.

Pismene ponudbe z zahtevami na naslov: **Janez Kostrica**, Vernberg, pošta **Podravlje**, Koroško.

Daj nam mir, Gospod!

Pesem za 3 ženske glasove in orgle se dobi pri šolsk. ravnat. **A. Kosi-ju, Središče** (Štaj.). Partitura 80 h, pevski part 80 h.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.**